

SVENSKA BARBETKLUBBEN REDOVISAR HÄR SIN UPPFÖLJNING AV

RASSPECIFIKA AVELSTRATEGIER 2017

Arbetet i Svenska Barbetklubbens avelsråd ska följa de riktlinjer som formulerats i dokumentet Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för barbet. Under 2016 reviderades och fastställdes klubbens RAS, och det är detta dokument som utgör grunden för avelsrådets arbete.

Det åligger även avelsrådet att årligen upprätta en utvärdering av RAS i syfte att fortlöpande studera och redogöra för rasens utveckling.

- Hur har utvecklingen under verksamhetsåret varit beträffande de mål som finns i RAS? Närmar man sig målen, har man uppnått dem eller har utvecklingen gått åt annat håll?
- Hur har efterlevnaden under verksamhetsåret varit när det gäller handlingsplaner/strategier för att nå målen? I vilken utsträckning har handlingsplaner/strategier genomförts?
- Har situationen förändrats i rasen sedan RAS skrevs? I så fall på vilket sätt?

POPULATION OCH AVELSTRUKTUR I SVERIGE

Population i Sverige

Det finns 16 registrerade uppfödare av rasen i Sverige, varav c:a 12 stycken är mer eller mindre aktiva. I den svenska klubben finns även 3 norska medlemmar med kennelnamn.

Under 2017 föddes det 39 valpar i Sverige varav 8 valpar exporterades. Under året importerades 5 valpar:

- Niagara Wiercilapa (Polen)
- Neo Mahler de la Serve de la Chapelle... (Frankrike)
- Outdoors Helene (Nederländerna)
- Myntehagens Alf (Norge)
- Revulen's Chiba (Norge)

Det är fortsatt glädjande att se att de striktare importreglerna inte tycks ha avskräckt eller omöjliggjort att importera valp från utlandet.

Det totala antalet barbeter i Sverige uppgick vid 2017 års utgång till c:a 321 stycken.

Inavelsgrad

För att inte inavelsökningen i rasen ska bli så hög, med en minskad genetisk variation som följd, är målet att inavelsgraden över 5 generationer (beräknad i Pawpeds) inte ska överstiga 3%, och på sikt helst ligga under 2,5%. Under 2017 har inavelsgraderna på kullarna legat på 2,25 %, 2,64 %, 0,39 %, 2,98 %, 2,98 % och 2,25 %. Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 2,25 %. Parningarna under året har således varit mycket välplanerade med tanke på inavelsgrader.

Debutålder

Ur bevarandegenetisk synvinkel önskas att öka längden på generationsintervallet, dvs avvakta med avelsdebuten till dess att djuret blivit 3 år – då det även är vanligt att en barbet har hunnit utveckla en vuxen individs fysiska mognad och mentalitet. Klubbens lägsta

	Valpar svenskfödda	Valpar export	Valpar import	Kullar antal	Kullstorlek genomsnitt	Inavelsgrad snitt per år
2017	39	8	5	6	6,5	2,25 %

Antalet kullar som fötts i Sverige under 2017, antalet importer och exporter samt kullstorlek och inavelsgrad. Antalet kullar, kullstorlek samt inavelsgrad anges som ett genomsnittsvärde per år.

rekommendationen är än så länge att avelsdjuren åtminstone bör ha hunnit bli 2 år innan de går i avel.

Av de 12 hundar som har gått i avel under 2017 så är det 8 stycken som har gjort avelsdebut i svensk avel, och av dem är det 6 stycken som har hunnit bli 3 år eller äldre - vilket är glädjande. En hane var 2 år medan en tik parades innan hon hunnit uppnå 2 års ålder.

	Tikar	Hanhundar
< 2 år	1 st	-
2 år	-	1 st
3 år	2 st	2 st
4 år	-	1 st
> 5 år	-	1 st

I små populationer är det viktigt att avelsdebuten tidigast sker vid den ålder då hunden med stor sannolikhet hunnit utveckla för rasen kända hälsostörningar. Många sjukdomar, t ex epilepsi, debuterar ofta strax efter 2 år. Om vi undviker unga avelsdjur är en mer omfattande utvärdering av avelsdjurens hälsa och mentalitet möjlig.

Antal avelsdjur och kullar

Ett av klubbens viktigaste mål är att arbeta för att den effektiva populationen i rasen blir så stor som möjlig. Det innebär att så många som möjligt av de hanar och tikar som finns i rasen, som är hälsomässigt och mentalt lämpliga, bör användas i den fortsatta aveln. Antalet avkommor per individ bör dessutom vara jämt, varför överanvändning av enskilda individer bör undvikas.

Idag finns en rekommendation att en enskild barbet inte ska ha fler än 3 kullar (eller totalt 20 avkommor efter 2 kullar), men vi bör vara medvetna om att det är många avkommor om vi sätter antalet i jämförelse med hur många barbeta som föds för närvarande samtidigt som antalet importörer är lågt.

	Tikar	Hanhundar
1 kull:	14 st (30 %)	35 st (85 %)
2 kullar:	9 st (38 %)	6 st (15 %)
3 kullar:	5 st (32 %)	-

Under 2017 var det 8 hundar (3 tikar och 5 hanar) som gjorde svensk avelsdebut och 4 hundar (3 tikar och 1 hane) som fick sin andra kull.

Till och med 2017 har det fötts 47 kullar i Sverige. Totalt har 28 tikar använts i aveln, medan motsvarande siffra för hanar är 41 st. Det är mycket positivt att inte enskilda avelshanar överanvänds.

Tikar i svensk avel

Det är av stor betydelse att tikar med låg grad av släktskap till den inhemska populationen används i avel. Det vore värdefullt för rasen om det fanns tillgång till en databas som angav släktskapsindex – som det finns för en del raser. Tyvärr har inte klubben tillgång till ett sådant avelsverktyg idag. Vi kan nog utgå från att nära släktskap kommer att öka i populationen då det finns risk för att många uppfödare kommer att välja att spara avelstikar från den egna uppfödningen, i stället för att importera djur med mindre släktskap till vår population här i Sverige.

Av de tikar som fått valpar under 2017 är 1 tik importerad från Schweiz medan övriga 5 är svenskfödda.

Hanhundar i svensk avel

Det svenska utbudet av avelshanar är lågt av olika anledningar, och många uppfödare har tidigare valt att para sina tikar utomlands. Parningar med svenskfödda hanar blir dock allt vanligare. Av de hanar som fått valpar under 2017 är 3 stycken svenskfödda medan övriga parningar glädjande nog har skett i Schweiz, Belgien och Polen.

Barnbarnskurvor

Nu börjar en del svenska avelsdjur få många barnbarn, och vi bör vara uppmärksamma på hur kurvorna ser ut, och kommer att se ut framöver – och ta avelsbeslut därefter. En generell riktlinje är att ett avelsdjur inte bör ha fler barnbarn än det dubbla rekommenderade maxantalet avkommor. För barbet skulle det innebära att en hund inte bör ha fler än c:a 40 barnbarn, vilket är mycket högt räknat. (Enligt en tumregel som ofta tillämpas borde egentligen inte antalet barnbarn överstiga 22 stycken om man sätter antalet barn och barnbarn i förhållande till antalet nyregistreringar.)

De som idag toppar barnbarnskurvan har fler barnbarn än rekommenderat:

Avelsstruktur – svenskfödda barnbarn

Nelum-Himlas Amande	49
Batterikullen's Camelot	47
Ludde Lumps Desiree Delight	47
Ulyssia Di Barbochos Reiau De Prouvenco	45
Unique Elle de la Perte aux Loups	42
Monsieur Barbet du pre Leveque	39
Batterikullen's Come Fly With Me	29
Juicy Lucy vom Zulimo	26
Kajs Vita Björnens Vitani	26
Turnix de la des Rouleaux	24

HÄLSA

Rasens population är liten och den stora andelen barbeta är fortfarande relativt unga, så vår kunskap om rasset specifika sjukdomar och avvikelser är i dagsläget liten.

Reproduktion

Under året gjordes 10 parningar, men 4 tikar gick tomma. Av dessa upprepades dock en kombination vid nästa löp med lyckad parning.

Ögon

Under 2017 blev totalt 15 barbeta ögonlysta, alla utan anmärkning.

Alla individer som parades och fick valpar under 2017, 12 stycken, var ögonlysta. En tik fick diagnosen distichiasis, men övriga var utan anmärkning.

Avelsrekommendationen är att avelsdjur ska ha ögonlysts mindre än 12 månader innan parningen. Två avelsdjur hade dock drygt 2 år gamla ögonlysningar.

Armbågar

Armbågsledsartros (ED) har inte varit något stort bekymmer i rasen. Av de 27 hundar som armbågsledsröntgats under 2017 har alla varit utan anmärkning.

Höftleder

Statistik för höftledsröntgade barbeta till och med år 2015 gav vid handen att 36 % uppvisade någon grad av dysplasi. Av röntgade hundar under 2016 visade 45 % någon grad av dysplasi. Under 2017 har 28 hundar höftledsröntgats, och av dessa uppvisar 36 % någon grad av dysplasi, vilket inte tyder på en förbättring av HD-statusen jämfört med statistiken t.o.m. 2015.

Klubbens målsättning är att försöka förbättra denna statistik varför rekommendationen är att endast hundar med status A och B bör gå i avel. Vidare vill klubben inspirera till att man även studerar HD-status hos syskon och föräldrar till tänkta avelsdjur innan parning (Hundar, hos vilka mer än 60 % av föräldrar och kullsyskon är bedömda med dysplasi (C-E) är mindre lämpliga i avel).

Av de djur som gick i avel under 2017 hade 6 hundar A-höfter och 6 hundar hade B-höfter.

HD A	HD B	HD C	HD D	HD E
12 st (43 %)	6 st (21 %)	8 st (29 %)	2 st (7 %)	-

Från och med 2018 kommer barbet att ha tillgång till HD-index vilket är ett nytt avelsverktyg som tar större hänsyn till nära släktingars status vid beräkning av skat-

tade avelsvärden. Med hjälp av index kommer det att bli lättare att skatta värden hos såväl enskilda individer som för olika parningskombinationer.

Övrigt

Under året har vi fått rapporter om att:

- en hane på 5 år, som använts i avel, har fått diagnosen epilepsi.
- en hane på knappt 3 år uppvisar stora besvär pga HD E och ED 1/2.

Det finns kännedom om 5 hundar som nyligen avlidit:

- en tik på 7 år har avlivats pga besvär av artros (HD C).
- en tik, 7,5 år gammal, har avlidit pga leversvikt, troligen orsakad till följd av en akut allergisk reaktion.
- en hane har vid en ålder av 10 år avlidit på grund av lungcancer
- en hane på 12 år har avlidit pga bräck på ändtarmen.
- en hane har av okänd orsak gått bort vid en ålder av 10 år.

Det är önskvärt, och viktigt, att hundägare rapporterar in till klubben om hundar drabbas av någon sjukdom som eventuellt kan vara ärftlig. På så sätt kan vi få mer kunskap om eventuella rasset specifika sjukdomar, och kan följa utvecklingen samt undersöka utbredningen i rasen i stort för att kunna skapa oss en bild av problemet.

FUNKTION

Barbet är ursprungligen en arbetande hund, och FCI ställer krav på fältprov/användningstest för internationellt championat för barbet. I flera länder finns det olika jakt- och anlagsprov, men i Sverige finns idag inget specifikt funktionsprov för rasen. Av denna anledning har vi inget avelsverktyg för att utvärdera funktionsduglighet på våra avelsdjur.

Idag är det endast ett fåtal hundar som används i jakt, och vi kan riskera att vissa för hunden karaktäristiska särdrag försvagas om inte hundens alla arbetsegenskaper används i praktiken. Dess särdrag såsom arbetsvillig, social, orädd, tålmodig, hängiven, snabb och lättlärd kan dock provas inom olika bruksprov och andra officiella hundsporter.

Under 2017 har 16 svenska barbeta deltagit i officiella hundsporter med godkända resultat inom lydnad, rallylydnad, agility, bruks, viltspår och nosework.

Av de hundar som parades under 2017 har en hane meriter från hundsport, men i övrigt har avelsdjuren inga resultat från någon officiell tävling inom bruksprov, anlagsprov eller andra officiella hundsporter.

MENTALITET

Fokus har allt mer kommit att läggas på hundars mentalitet, och SKK uppmanar rasklubbar att prioritera arbetet med frågor kring mentaliteten.

Ett instrument, för att mäta ärftliga mentala egenskaper, som har stark koppling till vardagsbeteenden, är beskrivningen som görs i BPH.

	BPH-beskrivna	MH-beskrivna
2009	-	1
2010	-	1
2011	-	4
2012	8	3
2013	4	2
2014	3	2
2015	7	-
2016	12	-
2017	5	-

Under 2017 lät 5 ägare BPH-beskriva sina hundar, vilket är ett lägre antal än vad vi hoppats på.

Vad gäller de avelshundar som parades under 2017 så var 2 tikar (av 6 st) mentalbeskrivna. Av avelshanarna är det en som är BPH-beskriven och en annan som har genomgått "test of social behavior" i Belgien.

EXTERIÖR

Under 2017 har 22 svenska barbeter visats på officiella utställningar, vilket ligger i paritet med de senaste årens deltagande.

År 2012	39 st utställda barbeter
År 2013	27 st utställda barbeter
År 2014	23 st utställda barbeter
År 2015	23 st utställda barbeter
År 2016	21 st utställda barbeter
År 2017	22 st utställda barbeter

Av 22 stycken har så många som 20 under året bedömts som "excellent" på utställning, så domarna har uppfattat barbeterna som mycket rastypiska.

Av de hundar som gått i avel under 2017 har 5 tikar (av 6 st) utställningsmeriter, varav 4 har svenskt utställningschampionat och en tik har erövat cert. Bland avelshanarna är det 4 av 6 stycken som har utställningsmeriter och även nationella utställningschampionat.

VALFÖRMEDLING

Av de 6 kullar som föddes under 2017 förmedlades samtliga av Svenska Barbetklubben.

SAMMANFATTNING

- Den genomsnittliga inavelsökningen under året var 2,25 %, vilket ligger under önskvärda 3 % men även under 2,5 % som är ett långsiktigt mål för rasen – vilket är mycket glädjande.

- Under året var det 8 hundar som gjorde svensk avelsdebut vilket är glädjande. 4 hundar (3 tikar och 1 hane) fick sin andra kull.

- Under året genomfördes 10 parningar, och 4 av dessa resulterade i att tikarna gick tomma.

- Av de 8 hundar som har gjort avelsdebut inom svensk avel hade 6 stycken hunnit bli 3 år eller äldre, vilket är önskvärt. En hane var 2 år medan en tik parades redan innan hon hunnit uppnå 2 års ålder, vilket är yngre än lägst rekommenderad ålder för debut i avel.

- En avel som i stor utsträckning baseras på den inhemska populationen kommer med stor sannolikhet att medföra problem med att hitta lämpliga avelsdjur i framtiden, då de flesta kommer att vara nära släkt med varandra. Av de tikar som fått valpar under 2017 är en tik importerad från Schweiz medan övriga 5 är svenskfödda. Av de hanar som fått valpar under 2017 är 3 stycken svenskfödda medan övriga parningar har skett i Schweiz, Belgien och Polen.

- Statistiken för genomförda HD-röntgen under 2017 visar att 36 % av röntgade barbeter uppvisat någon grad av dysplasi, vilket inte tyder på en förbättring i rasen.

- Under året har 5 barbeter BPH-beskrivits. Av de 12 hundar som deltagit i avel var 2 av tikarna BPH-beskrivna och av hanarna hade 2 stycken genomfört någon form av mentalbeskrivning.

- 22 barbeter har ställts ut på officiell utställning där 20 bedömts mycket rastypiska. Av avelsdjuren har 9 av 12 hundar utställningsmeriter.

- Under 2017 har 16 barbeter deltagit på något officiellt prov eller tävling med godkänt resultat. Av avelsdjuren hade en hane officiella meriter.

KÄLLOR

Vid uppföljningen och utvärderingen av RAS har följande källor använts:

- SKK Hunddata och Avelsdata